

Fiskeridirektoratet

postmottak@fiskeridir.no

29. september 2023

Lukking snøkrabbe – Hørings svar fra Pelagisk Forening

Pelagisk Forening viser til brev fra Fiskeridirektoratet av 29. juni 2023 om høring av forslag til endringer i regulering av deltakelsen i fangst av snøkrabbe.

Generelt

Pelagisk Forening støtter at deltakelsen i fangst av snøkrabbe begrenses. Vi mener at det er på høy tid.

Alle de tre lovene som regulerer fiskeriene: havressursloven, deltakerloven og fiskesalgslagsloven, har i sine formålsbestemmelser mål om en lønnsom utnyttelse av ressursene. Snøkrabbefeltene i Barentshavet er langt til havs, deltakelsen i snøkrabbe har økt og drivstoffprisene har blitt mye høyere. Dette krever at deltakelsen i fiskeriet lukkes, for å skape lønnsomhet for de som får delta.

Flere av hørings spørsmålene omfatter regulering av utøvelsen av fisket, og ikke deltakelsen i fisket. Spørsmål om utøvelsen av fisket mener Pelagisk Forening kan tas årlig på reguleringsmøtene.

Vi støtter Fiskeridirektoratet at hvorfor og når man fikk sin tillatelse til å fangste snøkrabbe ikke skal ha betydning for fremtidig deltakelse, jf. høringsnotatets kapittel 8.1.

Generelle forslag

Reduksjon til 6000 teiner

Delvis på grunn av redskapskonflikter, både innad i snøkrabbeflåten, men også med reke trålflåten, foreslås det å redusere antallet teiner som er tillatt per fartøy fra dagens 9000 til 6000 teiner.

Pelagisk Forening er imot forslaget. Vi mener at dette på nåværende tidspunkt ikke er nødvendig. Det forutsettes at forslaget om krav til merking av teiner og krav til

rømmingshull blir innført.

Det må forventes at deltakelsen blir begrenset ved en lukking av fiskeriet. Dette vil naturligvis begrense antallet teiner og det må kunne forventes at redskapskonfliktene innad i flåtegruppen blir mindre. Det må også forventes at dette vil bedre konfliktene mot reke-trålflåten ved at snøkrabbefangsten blir spredd over lengre tidsrom og med færre fartøy. Det er også per i dag gode verktøy for å melde inn og ut redskap via BarentsWatch, og også melde tapt redskap. Utfordringer med at sistnevnte ikke gjøres av enkeltaktører mener vi ikke skal gå på bekostning av samtlige deltakere. Manglende inn- og utmelding av redskap bør kunne løses på en annen måte enn å redusere antall teiner.

Vi mener at det er bedre å evaluere dette etter lukking for å se om konfliktnivået reduseres. Dette er et reguleringssspørsmål og må kunne tas opp igjen på reguleringsmøtene, eller på annen måte i forkant av reguleringsåret.

Det er også slik at ikke samtlige fartøy benytter seg av muligheten til å benytte 9000 teiner.

Det må også tas i betraktning at sesongen de siste årene har blitt kortere og kortere ettersom kvoten har blitt fisket opp raskt. Dette må kunne forventes å endres ved en lukking.

Det må også forventes at deler av utfordringene med redskapskonflikter mot reke-trålflåten bør kunne løses ved at alle teinene må være oppe i fredningsperioden.

Den foreslåtte innføringen av merking av teiner mener vi også vil ha en effekt på problemet.

Utvidelse av fredningsperioden til 1.7-31.12

Det foreslås å utvide fredningsperioden for snøkrabbe fra dagens periode 1. juli til 31. oktober, til 1. juli og ut året. Forslaget begrunnes med mye bløtkrabbe.

Pelagisk Forening er imot forslaget.

Våre medlemmer er enig i at det i nåværende fredningsperiode er bløtkrabbe. I november og desember er ikke mengden bløtkrabbe så stor at det kan betraktes som et problem. Vi mener at problemet med bløtkrabbe er såpass lite at det ikke kan forsvares å innføre en lengre fredningsperiode. Det er også varierende hvor mye bløtkrabbe det finnes avhengig av hvilket felt man er på. Det er ikke ønskelig fra næringens side og fangste bløtkrabbe, eller bruke tid på sortering, og det må derfor kunne forventes at fartøy som får mye bløtkrabbe endrer felt.

En god alternativ løsning til en forlenget fredningsperiode kan være områdefredning om det er for mye bløtkrabbe.

Dersom man utvider fredningsperioden som foreslått vil snøkrabbesesongen kun være første halvår. Dette vil kunne bidra i redskapskonfliktene, men vi forutsetter at dette også vil ha betydning for marked og pris på snøkrabben. Lengre lukking er

utfordrende for markedet. For fartøy som i tillegg til snøkrabbe har annet driftsgrunnlag, vil det i tillegg være større utfordringer knyttet til planlegging av året. Det forutsettes at landsiden har innspill på virkninger av utvidet fredningsperiode fra et pris- og markedssynspunkt.

Dersom reguleringsåret blir som i dag, uten en lengre fredningsperiode, vil man kunne spare mye drivstoff og gangtid ved at man får en kontinuerlig drift fra et reguleringsår til det neste. Da slipper man blant annet å ta opp bruk. Man får også strekt deltakelsen over en større periode som kan bidra for å minske redskapskonfliktene som er nevnt over.

Vi minner igjen om at dette er å anse som en regulering av utøvelsen av fisket og at dette kan evalueres på et seinere tidspunkt når fisket er blitt lukket.

Deltakelsen

Pelagisk Forening støtter regulering av deltakelsen.

Regulering av deltakelsen - Alternativ 1

Det olympiske fiskeriet, kappfisket, som til nå har foregått er ikke hensiktsmessig eller forutsigbart, det er uheldig sett fra et markedssynspunkt, og har innvirkninger på størrelsessammensetning i fangsten og kvaliteten på krabben. I tillegg bidrar kappfisket til en konkurranse i flåten som ikke er til gunst for sikkerheten.

Snøkrabbe er et fiskeri som foregår langt til havs, i perioder med mye is, mørke og dårlig vær. Redningsmulighetene om noe skjer er svært begrensede, og skader og ulykker kan derfor få katastrofale følger. Sikkerhet er noe fartøyene uavhengig av lukking må forholde seg til, men reguleringene kan tilrettelegge for at det gjøres enklere.

Vi mener at Alternativ 1 som fremsettes i høringen er det eneste reelle alternativet. Dette er det eneste av de tre alternativene som foreslås som vi mener vil kunne gi lønnsomhet og forutsigbarhet.

Å delta i snøkrabbefisket har for mange krevd betydelige investeringer i bruk og fartøy. Dette må det tas hensyn til. Det er viktig at de som får delta har gjennomført en reell innsats for å delta i fiskeriet, enten ved fangst, og/eller investeringer. Dersom man ikke kan vise til fangst og/eller investeringer, mener vi at man må dokumentere innsatsen sin ved innmeldt bruk i de faktiske snøkrabbefeltene og sporing som viser et visst tidsrom i området.

Vi støtter at fangst som legges til grunn ved en lukking må være tatt i et direktefiske, og ikke som resultat av bifangst i annet fiske. Det forutsettes at dette blir sjekket av Fiskeridirektoratet.

Dersom Fiskeridirektoratet går for sitt foretrukne alternativ 1B, forutsettes det at

man legger til grunn at det åpnes for dispensasjon.

Vi forutsetter at det legges til grunn fartøyskvoter.

Alternativ 2 og 3

Vi støtter ikke alternativ 2 og 3 for å regulere deltakelsen i fangst av snøkrabbe.

Pelagisk Forening mener både alternativ 2 og 3 vil være de dårligste alternativene for å bidra til et lønnsomt og forutsigbart fiskeri.

Alternativ 2 vil fortsatt innebære en åpen gruppe, dette er uheldig. Vi har tidligere skrevet om de uheldige konsekvensene av et olympisk fiske: de argumentene vil også gjelde for en åpen gruppe. De samme vil også gjelde for alternativ 3. Vi ser alternativ 3 som det dårligste forslaget.

Med et fortsatt åpent fiskeri vil få aktører satse store summer for å delta, og det kan også gi muligheter for refordeling.

Bør det legges mer til rette for samarbeid land-sjø

Fiskeridirektoratet spør høringsinstansene om det bør legges mer til rette for samarbeid sjø-land for levering av levendefanget snøkrabbe. Det er ikke spesifisert hvordan dette er tenkt gjort.

Det er åpenbart at levendelagring, om man får det til, kan bidra til høyere priser ute i markedet. Medlemmene våre som har forsøkt seg på levendelagring har gitt oss tilbakemelding på at det blant annet på grunn av lang avstand fra felt til land per i dag ikke er økonomi i å levere snøkrabbe levende.

Det er mange eksempler i fiskerinæringen på kvotebonuser for å stimulere til diverse gode ordninger som det i ettertid viser å være vanskelig å avvikle.

Pelagisk Forening mener at det ikke bør legges mer til rette for samarbeid sjø-land for å sikre leveranser av levendelagring. Man må ha bedre kunnskap om hvordan snøkrabben skal behandles over lengre tid. Dersom man får det til forutsettes det at prisene vil styre om man leverer levende eller ikke.

Prosentandel til land – særtillatelser

Det blir også spurt om det bør åpnes for at en prosentandel av totalkvoten bør forbeholdes landindustrien, og at det utlyses noen særlige tillatelser for dette.

Pelagisk Forening støtter ikke dette.

Fiskeridirektoratet bør ha god kunnskap om resultatet av slike særtillatelser og hva de har medført av både merarbeid, og forvitring av de opprinnelige vilkårene.

I tillegg mener vi at slike særtillatelser vil bryte med deltakerlovens vilkår om at norske fiskefartøy skal være eid av norske fiskere.

Målet med en lukking er å skape lønnsomhet og forutsigbarhet for fartøyene i flåten. Innføring av særtillatelser vil sånn sett virke mot sin hensikt. Det er ut fra høringen opplyst at det i 2022 var 77 fartøy som hadde tillatelse til å fangste snøkrabbe, og 32 av disse deltok det året. Slik vi ser det vil maks 15 fartøy, trolig færre, være ideelt for å skape lønnsomhet om de skal ha lik andel. Dersom man skal gi særtillatelser:

- Hva vil være kvalifiseringskravet for å få tillatelse?
- Hvem skal eie fartøyet?
- Hvilke landanlegg skal kunne få tildelt? Bare de som per i dag tar imot snøkrabbe?

Slik vi ser det vil dette forslaget skape stor usikkerhet, og store utfordringer i hvordan det skal utformes i praksis. Vi minner igjen om erfaringene næringen og forvaltningen har med særtillatelser.

Dispensasjoner

Pelagisk Forening anser det som helt nødvendig å tilrettelegge for dispensasjoner. Dette gjelder spesielt om Fiskeridirektoratet velger å gå for alternativ 1B.

Det forutsettes at deltakeradgang/konsesjon i fangst av snøkrabbe som gis på grunnlag av dispensasjon har samme vilkår når den er innvilget som de som har deltakeradgang/konsesjon mottatt på hovedregel.

Anskaffelse av teiner og annet utstyr

Pelagisk Forening støtter Fiskeridirektoratet i at anskaffelse av teiner og annet utstyr ikke skal gi grunnlag for dispensasjon.

Ombygging av fartøy

Dette støtter Pelagisk Forening.

Det er, delvis på grunn av tregheten til departementet og direktoratet om å ta avgjørelsen i å lukke fiskeriet, gjennomført betydelige investeringer i enkeltfartøy for å satse på fangst av snøkrabbe. Dette i størrelsesorden 50-150 millioner NOK per fartøy. For flere av disse fartøyene ble prosessen startet på i god tid før varselet om mulig lukking kom i mai 2022. I tillegg har det i perioden det er snakk om vært utfordringer knyttet til levering på grunn av etterslep av pandemien og krigen i Ukraina.

Pelagisk Forening mener at ombygging av fartøy som er påbegynt før varselet kom, og som ikke på en enkel måte kan reverseres gis dispensasjon for. Kriterier for å få dispensasjon bør inkludere

- et visst investeringsbeløp,

- salg av fartøyet på det åpne markedet er vanskelig eller medfører betydelig tap,
- ikke lett reverserbar ombygging.

Kriteriene må være tydelig på hva som skal inkluderes i ombyggingen til fangst av snøkrabbe, og hva som går under «ikke lett reverserbar ombygging» tilbake igjen.

Vi mener videre at det i tillegg til dette må dokumenteres at fartøyet etter at det kom i drift har vist en reell intensjon om å delta i fangsten av snøkrabbe. Enten ved betydelig fangst eller ved at man kan dokumentere at man har brukt betydelig tid på snøkrabbefeltene uten å ha fangstet andre arter, ved bruk av for eksempel sporing og innmeldt bruk. Her mener vi at fangst i både 2022 og 2023 bør telles med. Selvfølgelig bør det ved fangst i 2022 tas hensyn til når fartøyet faktisk kom i drift. Vi viser i den sammenheng til at antallet fartøy som deltok i snøkrabbefangsten varierte voldsomt mellom 2021, 2022 og 2023: henholdsvis 13, 32 og 21 fartøy.

Ombyggingskostnader til snøkrabbe bør kunne dokumenteres og spesifiseres.

Det forutsettes at kriteriene som bestemmer dispensasjon sendes på høring.

Kontraherte nybygg

Dette støtter vi. Men Pelagisk Forening mener de momentene vi tok opp i det foregående kapittelet også bør gjelde for kontraherte nybygg.

Erverv for fortsatt drift

Pelagisk Forening støtter Fiskeridirektoratets syn. Men, det bør vises en reell intensjon om faktisk deltakelse, akkurat som nevnt over, i tiden etter at fartøyet er registrert, i 2022 og/eller 2023.

Erverv for utskifting

Pelagisk Forening støtter Fiskeridirektoratets syn. Men, det bør vises en reell intensjon om faktisk deltakelse, akkurat som nevnt over, i tiden etter at fartøyet er registrert, i 2022 eller 2023.

Knoppskyting

Pelagisk Forening støtter Fiskeridirektoratets syn. Det er viktig at de som faktisk får tildelt snøkrabbetillatelse har gjort et reelt forsøk på aktiv deltakelse i fiskeriet.

Kvotefaktorer

Pelagisk Forening mener en lukking, uavhengig av metode, må resultere i

fartøykvoter.

Fartøykvoter vil gi betraktelig større forutsigbarhet enn det som er nå. Det vil også gi mulighet for en større grad av planlegging for aktørene og kan bidra i å nå de fiskeripolitiske målsetningene.

Kvotefaktorer vil kunne gi en differensiering av deltakelsen basert på vilkårene som settes for en lukking. Men, det kan også bidra til at det ikke blir lønnsomt for de som får færre kvotefaktorer. Fiskeriet er kostbart på grunn av de lange avstandene og store investeringene. Dersom man velger å benytte seg av kvotefaktorer for å differensiere mener Pelagisk Forening at det ikke må være for stor differanse mellom faktorene som gis.

Dersom det blir flere inaktive tillatelser fordi man ser at deltakelse ikke er lønnsomhet, vil det resultere i overregulering. Det er ikke ønskelig.

Pelagisk Forening kan ikke se at høringsdokumentene har vurdert overregulering spesifikt. Dette mener vi man må ha i bakhodet når deltakelsen skal begrenses. Det er for mange svært lang gangtid til Barentshavet: store deler av flåten som har deltatt hører hjemme på Vestlandet og Møre. Dette gjør at man må unngå et fiskeri med for stor overregulering for å unngå unødig ekstraturer til Barentshavet for en liten andel av fartøykvoten. Både på grunn av utslippene det medfører, men også på grunn av drivstoffkostnadene. Dette er også viktig for at de som får delta kan planlegge driftsåret sitt på en best mulig måte.

Dersom man ender opp med overregulering bør det være mulighet for å fiske slumpfiskekvoter av snøkrabbe.

Øvrig driftsgrunnlag eller spesialisering

Pelagisk Forening mener at det ikke bør være krav til øvrig driftsgrunnlag.

Flere fartøy har kommet inn i deltakelsen i snøkrabbe ved å ha andre tillatelser, men har etter at fartøyet er registrert ikke deltatt i de fiskeriene. Det kan skape bruk av overregulering i de fiskeriene, som gir dårligere forutsigbarhet for de aktørene som faktisk benytter seg av tillatelsene sine.

Snøkrabbe er et fiskeri som man kan spesialisere seg på, og om fartøykvotene blir store nok vil det kunne være lønnsomt å kun drive med snøkrabbe. Dersom fartøyet skal opprettholde kravene til «egnet og utrustet» for fiskeri som de faktisk ikke brukes til øker det kostnadene.

Brudd på bestemmelser

Pelagisk Forening støtter Fiskeridirektoratet at brudd på nasjonalitetskravet i deltakerloven § 5 eller aktivitetskravet i deltakerloven § 6 bør være

diskvalifiserende for deltakelse ved en lukking.

Etter lukking

Det er uheldig om tillatelser blir inaktive. Ved en lukking vil også snøkrabbetillatelsene få verdi.

Forvaltningen har etter hvert god erfaring med å lukke fiskerier, seinest ved leppefisket. Vi mener at disse erfaringene bør tas med når snøkrabbefiskeriet skal lukkes. Pelagisk Forening er svært opptatt av å beholde de tre «grunnlovene» i fiskeriene: havressurs-, deltaker- og fiskesalgslagsloven. Vi er også opptatt av at de som har gjort en reell innsats i fiskeriet må belønnes med dette, og at deltakelsen ikke er et resultat av spekulasjon. Sånn sett stiller vi spørsmål om en form for aktivitetskrav før overføring av tillatelse til ny eier kan forhindre sistnevnte.

Pelagisk Forening støtter ikke ytterligere fremtidig deltakelse ved større bestand.

Annet

Det forutsettes at lukkingen er klar i god tid før sesongen tar til 1. januar 2024. Dette inkluderer dispensasjoner. Rederiene har utgifter som må dekkes, og man må ha forutsigbarhet for sine ansatte. Det er svært viktig at man ikke vurderer en delvis løsning om man ser at tiden frem til nytt reguleringsår blir for kort. Dersom forvaltningen ikke blir ferdig må reguleringsåret 2024 gå som tidligere.

Det forutsettes at fartøy som får tildelt snøkrabbe er egnet og utrustet for formålet.

Med hilsen

Pelagisk Forening - Pelagisk Servicekontor AS



Mariann Frantsen
daglig leder



Mia Høgi
seniorrådgiver